

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Literæ Ægyptiacæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A dedicavi. Videbis igitur, Antistes honoratiss. que de literarum studiis, de qua humana divinaque disciplina vetusta illa sub verborum ve quorundam involucris occultaverunt, quod peritissimi quique inter se hoc velut enigmatum genere uti consueverunt. Et nisi me suscepti operis fallit amor, spero te consensum hunc multorum eruditorum, qui per huiusmodi sculpturas Aegyptiorum inventa secuti sunt, aliqua cum voluptate suscepturum, tuumque tibi institutum tunc longe magis placiturum, cum ex iis qua summus allatur, nationum pene omnium sententiam, in eam quam sequeris studiorum rationem convenire perspexeris. Sed antequam ad illam deveniamus, de literis quaedam simpliciter prius dicere necessarium est. Apud Aegyptios sacerdotes librorum bibliothecarumve facies juncorum fasciculo, cui appensa esset sepia cribrumque illi subditum, hieroglyphice signabantur. Et literarum hominum memoria, vel marmore vel aere confictus, his iisdem figuris insculpebantur, & quicquid ad eruditionis monumentum faceret, hoc elaboratum erit ornamento.

LITERÆ ÆGYPTIACÆ. CAP. I.

EA vero species literas, præsertim Ægyptiacas, ut apud Horum est, significabat: propterea quod & iunco illi, & atramento huiusmodi de sepia exempto scriptabant, neque ad hunc usum alio utebantur instrumento. Quod autem ad sepiam attinet, quæ pro theca atramentaria poni solita sit, ac *Satyræ 3.* perinde literas significet, non apud Aegyptios tantum, verum & apud nostros quoque habetur. Perfusus, *Tum queritur cussis calamo quod pendeat humor, Nigri quod infusa vanescat sepia lympha.*

Atramentum sane Græci *σηπιον* appellant. Sunt & alia pleraque sepia significata, sed ea inter pisces *A sepia.* convenientiori loco memoravimus. Cribrum vero sub sepia ponere ideo comenti sunt: quia ea prima sunt arma, quibus in pane conficiendo utimur, atque id apud Aegyptios ex iunco contexti solitum. Nam *ὀλόγον*, quem Solo iuncum appellare possumus, utilissimus ad nasas marinas, vitulumque nexus elegantiam. In Aegypto vero, uti Plinius tradit, cribrorum longitudinem implet, Admonebat autem ea cribri cælatura, ita iunco & sepia subiecta, eum qui victui necessaria comparasset, literis dare operam posse. Cui vero desit provixæ frugis in annum copia, alii datur arti, aliamve sequatur *Simonidis & Aristippi dictum egyptium, D. Laertius in vita Aristippi.* industriam necesse esse. In hac Ægyptiorum sententiam Simonides interrogatus, utrum divitiarum an sapientia prius optari deberet, nescire se respondit: id vero exploratum omnibus esse, sapientes divitum fores frequentare. Opinionem tamen hanc interpretatione callide elusit Aristippus, qui à Dionysio illo suo interrogatus, unde fieret, quod Philosophi divitum limina tererent, non illi Philosophorum? respondit: *Quia Philosophi norunt quibus egeant, illi autem minime.* Sed ut ad Ægypti mores revertamur, illud constat, antequam pollutionum contagio contaminarentur, & à pristina caderent disciplina, primariam apud eos nobilitatem, dignationemque eorum fuisse, qui literas callerent, cum literis non nisi locupletes operam darent. Nam & Athenienses morem hunc ab Ægyptiis acceptum aliquandiu servavere, ut is primas in Republica partes obtineret, qui & eruditione & sapientia maxime præstaret. Et quantum ad institutionem attinet, Romani artes honestiores omnes, & quæ literarum ope comparantur, Liberales appellaverunt, quod earum doctrina ad ingenios spectaret. Hinc illud apud Terentium: *Fac periculum in literis, fac in palaestra, in musicis: quæ liberum scire aequum est, solertem dabo.*

INSTITUTIO. CAP. II.

SAne apud Aegyptios institutio, si quos habuimus codices in damno non sunt, sicut nuncupabatur: cuius interpretationem plerique ponunt, victus opulentus, vel ad necessitatem idoneus: id scilicet innuente, literarum studia rem paratam sibi deposcere. Qua in sententia fuisse etiam Aristotelem ex eo manifestum est, quod eum nullius rei egenum esse cupit, qui Philosophia sit operam daturus. Et Zacharia Chimios inter Hebræos nominatissimi dictum circumfertur: *Si farinam habueris, legem capessere poteris: si legem assecutus fueris, farina non erit tibi.* Legis enim appellatione, literas intelligit Hebræi, & farinam pro frumento annonaque omni ponunt. Quod quidem cum eo quadrat, quod Iudæi, sive Cererem malis dicere, legum inventricem fuisse memorant, cum eadem fruges etiam humano generi commonstrant: de qua loco suo plenius. Ad huiusmodi rem Aristotelis scemma est quo